

V. Списък на целите за опазване на околната среда, включително случаите при които се налага изключения

1. Основна цел

България като страна-членка на Европейския съюз трябва да достигне целта за добро състояние на водите до 2015 г., посредством определяне и прилагане на необходимите мерки в интегрирани програми от мерки, като се вземат предвид съществуващите изисквания в Европейската Общност. Там където състоянието на водите е добро, следва то да бъде поддържано.

Необходимо е целта за добро състояние да се преследва за всеки един речен басейн и то по такъв начин, че да се координират мерките, касаещи повърхностни и подземни водни обекти, принадлежащи към една и съща екологична, хидроложка или хидрогеоложка система.

Целта за постигане на добро състояние е пряко обвързана с параметрите за качество и количество на разглежданите води.

По отношение на подземните води изискванията и целите за добро състояние са насочени към отстраняването на възходящи тенденции и нарастване концентрациите на замърсители в тях, както и обръщане на посоката на такива тенденции .

Съгласно чл. 4 от Рамковата директива за водите 2000/60 на ЕС екологични цели за водите са:

- Постигане на добро екологично състояние и добро химично състояние на повърхностните води;
- Постигане на добър екологичен потенциал и добър добро химично състояние на повърхностните изкуствени водни тела;
- Постигане на добър екологичен потенциал и добро химично състояние на повърхностните силно модифицирани водни тела (СМВТ).
- Достигане на добро състояние на подземните води (т.е. добро химично и добро количествено състояние на подземните водни тела);
- Предотвратяване влошаването състоянието на повърхностните и подземните води;
- Постигане на целите и стандартите за защитените територии;
- Намаляване концентрацията на замърсители в подземните води;
- Прекратяване на заустванията на приоритетни и опасни вещества в повърхностните води.

За осигуряване доброто състояние на подземните води се изискват възможно най-ранни действия и дългосрочно планиране на предпазващи мерки, които ще допринесат за избягване процеса на естественото закъснение при тяхното формиране и възстановяване.

1.1 Изключения за целите – отлагане на целите. Дерогации.

В случаите, когато едно водно тяло е засегнато до такава степен от дейността на човека или състоянието му по естествени причини е такава, че не е целесъобразно да се цели достигане на добро му състояние, то за същото тяло следва да се приложат по-малко строги цели. Тези цели е необходимо да са подходящо обосновани с ясни и прозрачни критерии, както и да се приложат всички възможни практически действия за опазване на по-нататъшно влошаване на съществуващото му състояние.

Възможно е да съществуват основания за отклонения от изискванията за достигане на добро състояние, когато това е в следствие на непредвидени обстоятелства като наводнения и разливи или по причини от надделяващ обществен интерес. В тези случаи е необходимо да се предприемат всички възможни практически действия за опазване и намаляване на вредното въздействие върху състоянието на водното тяло.

Когато за определено водно тяло достигането на добро състояние е невъзможно да се осъществи до 2015 г. поради техническа неприложимост, непропорционални разходи или природни условия, при наличието на достатъчна техническа и икономическа аргументация е възможно да се приложи дерогация. ЕРДВ дава възможност на страните членки да се ангажират с два допълнителни цикъла от шест години на планиране и осъществяване на мерките (до 2027 г.). В случай на невъзможност за постигане на целите поради природни условия, периодът може да продължи и след 2027.

Постигането на целите за околна среда ще бъде оценено на базата на мониторинг на химичното и екологичното състояние на водните тела.

1.2 Определяне на целите за повърхностните води.

Повърхностните води в Западнобеломорски район са следните категории: “река” и “езеро”, както и силномодифицирано водно тяло (СМВТ) приравнено към категория “река” и силномодифицирано водно тяло (СМВТ) приравнено към категория “езеро”. В зависимост от категорията, поставяме целта към която се стремим.

Цели за повърхностните водни тела:

1. Достигане на добро екологично състояние и добро химично състояние;
2. Достигане на добър екологичен потенциал и добро химично състояние за изкуствени водни тела;
3. Достигане на добър екологичен потенциал и добро химично състояние за силно модифицирани водни тела (СМВТ);
4. Предотвратяване на по нататъшно влошаване на състоянието;
5. Прекратяване заустванията на приоритетни и опасни вещества в

повърхностните водни тела.

"Добро състояние на повърхностното водно тяло" е състояние, постигнато от повърхностното водно тяло, когато екологичното и химичното му състояние са поне "добри".

Целта за повърхностните водни тела е не само достигането на добро състояние, но и недопускане на последващо влошаване. При положение, че екологичното състояние на дадено тяло е оценено като "високо", то в последствие не трябва да достига до степен "добро".

Екологичното състояние и екологичният потенциал съдържат три елемента:

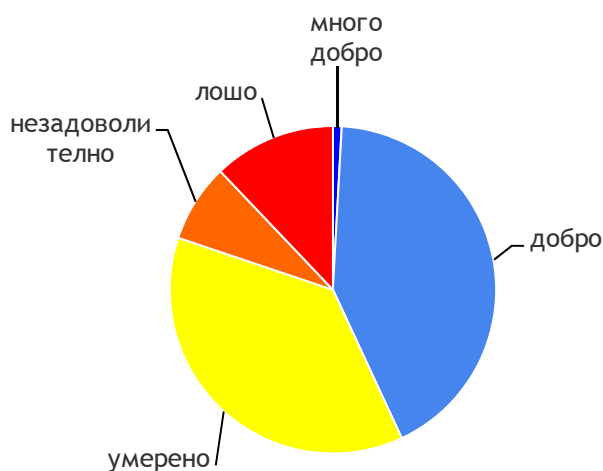
биологичен, химичен, физичен (или физикохимични) и **хидроморфоложки**. Общото екологично състояние се определя от по-ниската стойност на биологичните, химичните и хидроморфоложките елементи за качество.

В резултат на извършения анализ на антропогенното въздействие и натиск и оценката на риска на водните тела, за които съществува риск да не постигнат целите за опазване на околната среда (Раздел II) са определени:

- **Повърхностни водни тела категория "река" и приравнени към категория „река“:**

На територията на Западнобеломорски район за управление на водите са определени общо 122 броя повърхностни водни тела категория "река" и приравнени към категория „река“, в следните състояния:

много добро	добро	умерено	незадоволително	лошо
1	55	43	9	14

За 62 броя тела определени в по – ниска степен от добро състояние ще целим достигане на добро състояние по определените в Раздел II параметри, включени като елементи в класификационните системи за химично и екологично състояние. Например за водно тяло определено в недобро състояние в резултат от значими хидроморфологични въздействия се цели достигане на добро състояние за същото по отношение на специфичния елемент за качество.

Целите за водни тела определени в добро състояние са насочени към поддържане на състоянието им, в съответствие с нормите заложи в класификационните системи (Раздел II). За тези водни тела не трябва да се допуска влошаване на параметрите до стойности, включени в класовете по-ниски от добро състояние (умерено, незадоволително и лошо).

Конкретните цели за повърхностните водни тела категория “река” са представени в томовете на съответните поречия Струма, Места и Доспат.

- ***Повърхностни водни тела категория “езеро” - естествено:***

Съгласно Раздел I на територията на Западнобеломорски район са определени общо 4 броя повърхностни водни тела категория “езеро” - естествено. Всички тези групи от естествени езера са определени в много добро екологично състояние. Заложените екологични цели за тях са поддържане на много доброто им състояние.

Конкретните цели за повърхностните водни тела категория “езеро” – естествено, са представени в томовете на съответните поречия Струма, Места и Доспат.

- ***Повърхностни силномодифицирани водни тела (СМВТ) категория „река” и приравнени към категория „река”:***

На територията на Западнобеломорски район са идентифицирани общо 18 броя силномодифицирани водни тела (СМВТ) категория „река” и приравнени към категория „река” от които:

- 6 броя с добър екологичен потенциал;
- 7 броя с умерен екологичен потенциал;
- 5 броя с лош екологичен потенциал;

По отношение на СМВТ категория „река” и приравнени към категория „река”, определени с недобър екологичен потенциал, целта е достигане на добър екологичен потенциал. За телата определени с добър екологичен потенциал, целта е поддържане на съществуващия потенциал.

Конкретните цели за повърхностните силномодифицираните водни тела категория „река” са представени в томовете на съответните поречия Струма, Места и Доспат.

- **Повърхностни силномодифицирани водни тела (СМВТ) категория „езеро“:**

На територията на Западнобеломорски район са идентифицирани общо 6 броя силномодифицирани водни тела (СМВТ) категория „езеро”. Всички те са определени с добър екологичен потенциал.

Целите заложи за повърхностните силномодифицирани водни тела категория „езеро” са насочени към поддържане на добрия потенциал за тези тела.

1.3 Изключения от целите за повърхностните водни тела в Западнобеломорски район (включително карти с изключения на целите за 2015 г).

В Западнобеломорски район са определени 25 броя повърхностни водни тела категория „река” и приравнени към категория „река”, които не биха могли да достигнат целите за добро състояние до 2015 г., поради упражняване на значим натиск и въздействие. За тези водни тела технически и икономически е нецелесъобразно достигането на целите за добро състояние (потенциал) в този срок. Поради тази причина за същите, се налага дерогация във времето. Повърхностните водни тела с времева дерогация са:

Поречие Струма:

BG4ST900R004 Река Мешичка от изворите до вливането си в река Конска:

Обща оценка на повърхностното водно тяло - умерено състояние, определена от умерени физикохимични параметри, добро хидроморфологично и умерено екологично състояние.

BG4ST900R009 Река Арката от язовир Долна Диканя до вливането ѝ в река

Обща оценка на повърхностното водно тяло - умерено състояние, определена от умерени физикохимични параметри, добро хидроморфологично и добро екологично състояние.

BG4ST900R011 Река Светля от изворите до язовир Пчелина:

Обща оценка на повърхностното водно тяло - умерено състояние, определена от добри физикохимични параметри, добро хидроморфологично и умерено екологично състояние.

BG4ST900R012 Река Струма от язовир Пчелина до вливането на река Треклянска:

Обща оценка на повърхностното водно тяло - незадоволително състояние, определена от незадоволителни физикохимични параметри, добро хидроморфологично и добро екологично състояние.

BG4ST700R017 Река Струма от вливането на река Треклянска до вливането на река Соголянска Бистрица:

Обща оценка на повърхностното водно тяло - умерено състояние, определена от умерени физикохимични параметри, добро хидроморфологично и добро екологично състояние.

BG4ST700R020 Река Соголянска Бистрица от изворите до вливането ѝ в река Струма:

Обща оценка на повърхностното водно тяло - умерено състояние, определена от добри физикохимични параметри, добро хидроморфологично и умерено екологично състояние.

BG4ST700R022 Река Глогошка (Банска) от изворите до вливането ѝ в река Струма:

Обща оценка на повърхностното водно тяло - лошо състояние, определена от лоши физикохимични параметри, умерено хидроморфологично и незадоволително екологично състояние.

BG4ST600R032 Река Джерман от водохващането на ВЕЦ "Джерман" на кота 1052,00 м до град Дупница с левите си притоци Фудина, Валявица и част от Горица:

СМБТ - Обща оценка на повърхностното водно тяло - лош потенциал.

BG4ST600R034 Река Тополница от изворите до вливането ѝ в река Джерман:

Обща оценка на повърхностното водно тяло - незадоволително състояние, определена от незадоволителни физикохимични параметри, добро хидроморфологично и незадоволително екологично състояние.

BG4ST500R049 Река Четирка (Логодашка) с десния си приток река Лещанска от изворите до вливането ѝ в река Струма:

Обща оценка на повърхностното водно тяло - умерено състояние, определена от добро хидроморфологично и умерено екологично състояние.

BG4ST500R052 Река Градевска от вливането на река Осеновска до вливането ѝ в река Струма:

Обща оценка на повърхностното водно тяло - умерено състояние, определена от умерени физикохимични параметри, добро хидроморфологично и умерено екологично състояние.

BG4ST500R053 Река Сушичка от изворите до вливането ѝ в река Струма:

Обща оценка на повърхностното водно тяло - умерено състояние, определена от добри физикохимични параметри, добро хидроморфологично и умерено екологично състояние.

BG4ST500R054 Река Брежанска от изворите до вливането ѝ в река Струма:

Обща оценка на повърхностното водно тяло - лошо състояние, определена от умерени физикохимични параметри, добро хидроморфологично и лошо екологично състояние.

BG4ST500R055 Река Лудата от изворите до вливането ѝ в река Струма:

Обща оценка на повърхностното водно тяло - умерено състояние, определена от добри физикохимични параметри, добро хидроморфологично и умерено екологично състояние.

BG4ST400R072 Река Струмешница от българо-македонската граница до вливането в река Струма:

Обща оценка на повърхностното водно тяло - лошо състояние, определена от лоши умерени физикохимични параметри, умерено хидроморфологично и незадоволително екологично състояние.

BG4ST300R074 Река Мелнишка от изворите до вливането ѝ в река Струма:

Обща оценка на повърхностното водно тяло - умерено състояние, определена от добри физикохимични параметри, добро хидроморфологично и умерено екологично състояние.

Поречие Места:

BG4ME900R083 Река Бабешка от изворите до вливането ѝ в река Места:

Обща оценка на повърхностното водно тяло - умерено състояние, определена от добро хидроморфологично и умерено екологично състояние.

BG4ME800R087 Бела река от изворите до вливането ѝ в река Изток:

Обща оценка на повърхностното водно тяло - незадоволително състояние, определена от умерени физикохимични параметри, умерено хидроморфологично и незадоволително екологично състояние.

BG4ME800R086 Река Глазне от вливането на река Бъндерица до вливането ѝ в река Изток:

Обща оценка на повърхностното водно тяло - лошо състояние, определена от лоши физикохимични параметри, умерено хидроморфологично и лошо екологично състояние.

BG4ME700R092 Река Златарица от изворите до вливането на река Места:

Обща оценка на повърхностното водно тяло - лошо състояние, определена от незадоволителни физикохимични параметри, добро хидроморфологично и лошо екологично състояние.

BG4ME700R096 Река Ретиже от водохващането на ВЕЦ "Ретиже-1" на кота 1635м до вливането ѝ в река Места:

Обща оценка на повърхностното водно тяло – незадоволително състояние, определена от добри физикохимични параметри, незадоволително хидроморфологично и добро екологично състояние.

BG4ME700R102 Река Рибновска от изворите до вливането ѝ в река Места:

Обща оценка на повърхностното водно тяло - лошо състояние, определена от умерено хидроморфологично и лошо екологично състояние.

BG4ME500R110 Река Дъбнишка от изворите до вливането и в река Места:

Обща оценка на повърхностното водно тяло - лошо състояние, определена от лошото екологично и добро хидроморфологично състояние.

Поречие Доспат:

BG4DO135R118 Река Доспат от язовир Доспат до българо-гръцката граница:

Обща оценка на повърхностното водно тяло - незадоволително състояние, определена от незадоволителни физикохимични параметри, незадоволително хидроморфологично и незадоволително екологично състояние.

BG4DO600R120 Река Сърнена река с левия си приток Керелова река от изворите до вливането ѝ в река Доспат:

Обща оценка на повърхностното водно тяло - незадоволително състояние, определена от добри физикохимични параметри, незадоволително хидроморфологично и добро екологично състояние.

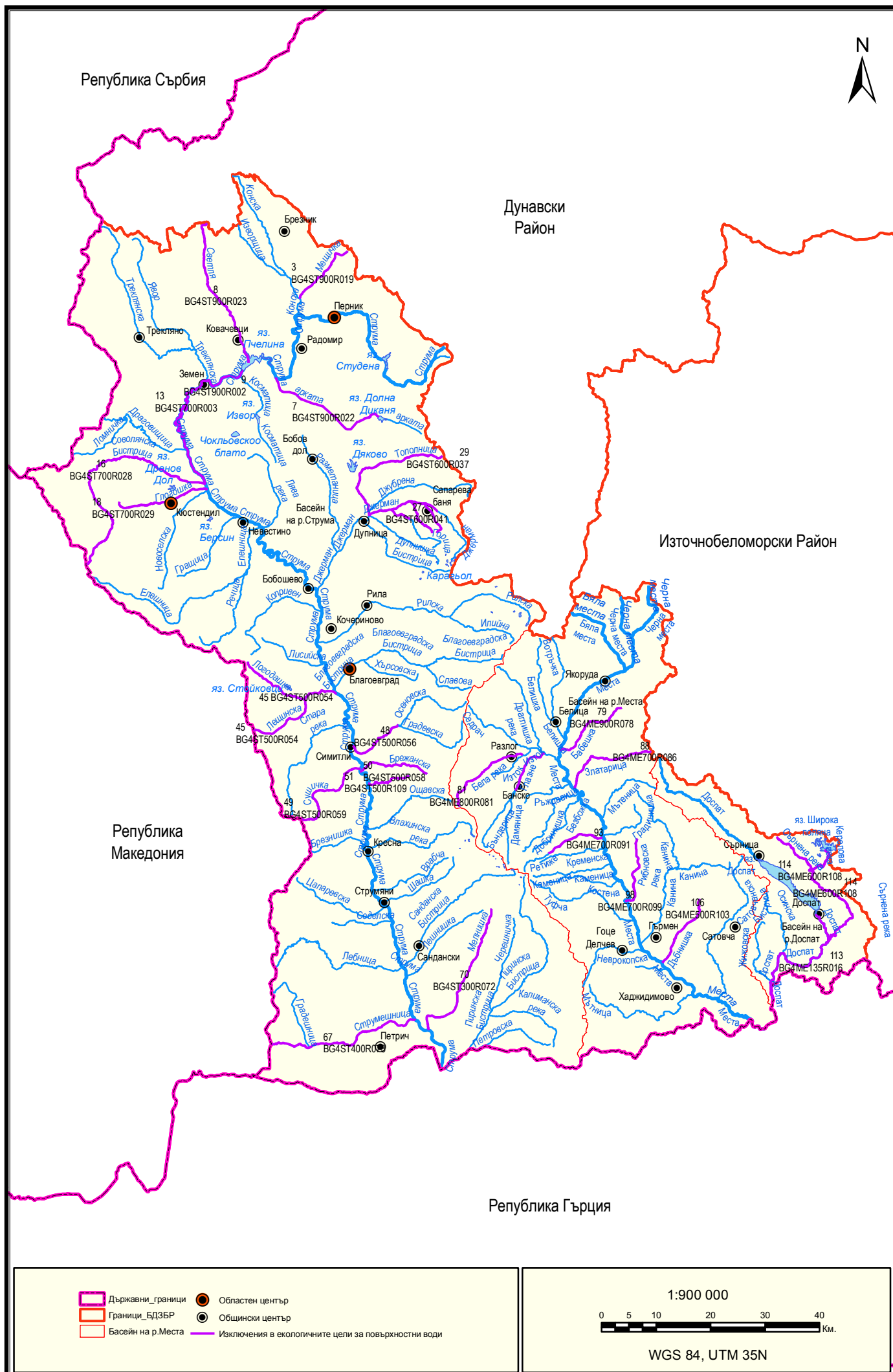
Телата, за които се налагат изключения (посочени по-горе), са описани подробно в томовете по отделните поречия Струма, Места и Доспат. По отношение на гореописаните 25 броя водни тела достигането на стойностите за добро хидроморфологично, добро екологично и добро химично състояние в рамките на шест годишния цикъл на Плана за управление (до 2015 г.) е невъзможно. Съгласно ЕРДВ се за всички тези водни тела ще се приложи времева дерогация. Отлагане във времето се налага поради факта, че е необходимо преминаването на тези водни тела през повече от една степен за достигане на добро състояние:

- - първа степен: лошо – незадоволително;
- - втора степен: незадоволително – умерено;
- - трета степен: умерено – добро.

Като обобщение на всичко казано до тук за 25 броя повърхностни водни тела се предвижда дерогация във времето до 2021г. за изпълнение на поставените цели.

На **Карта 5.1** са показани водните тела, за които е необходимо отлагане във времето (до 2021 г.) за постигане на поставените цели.

КАРТА V.1 Изключения в екологичните цели за повърхностни води

1.4. Определяне на целите за подземните водни тела

По отношение на подземните водни тела са поставени следните изисквания за определяне на екологичните цели:

- Достигане на добро състояние на подземните водни тела (добро химично състояние и добро количествено състояние);
- Обръщане посоката на нарастване нагоре на устойчиви тенденции при наличие на концентрации на замърсители в подземното водно тяло;
- Предотвратяване влошаването на количественото и химичното състояние на подземните водни тела;

„Добро състояние на подземно водно тяло” е, когато количественото и химичното му състояние са поне "добри". Общото състояние на подземните водни тела се определя от по-лошото от двете (количествено състояние и/или химично състояние).

За всяко подземно водно тяло е необходимо да се спазват следните изисквания:

1. Опазване на подземните води като ценен природен ресурс и основен източник на вода за питейно – битово водоснабдяване.
2. Предотвратяване или ограничаване на въвеждането на замърсители в подземните водни тела;
3. Предотвратяване влошаването на химичното състояние на всички подземни водни тела;
4. Осигуряване на баланс между черпенето и възстановяването на подземните води, с цел постигне на добро състояние до 2015 г. в съответствие с Анекс V на ЕРДВ;
5. Прекратяване на значимите и устойчиви тенденции на увеличение концентрацията на замърсяване в резултат от човешка дейност, за да се намали трайно замърсяването на подземните води;
6. Постигане и поддържане на добро количествено и добро химично състояние на подземните водни тела.

На територията на Западнобеломорски район за басейново управление са определени общо 39 броя подземни водни тела. Всички те са в добро химично и добро количествено състояние (Раздел II), с изключение на подземно водно тяло BG4G000T2T3031 (Разложки карстов басейн), което е обявено в риск поради наличието на приоритетно вещество трифлуралин.

Целите заложи за подземните водни тела са поддържане на добро състояние или с други думи поддържане на доброто им химично и доброто им количествено състояние. По отношение на химичното състояние целта е ненадвишаване на стандартите за качество

за всички параметри, заложи в Наредба №1/10.10.2007г. за проучване, ползване и опазване на подземните води. По отношение на количественото състояние целта е черпенето от подземното водно тяло да не превишава определените експлоатационни ресурси, съгласно Заповед № РД–05-30/09.07.2009г. на Директора на БДЗБР - Благоевград.

Целите за подземните води са представени подробно в томовете на отделните поречия Струма, Места и Доспат.

1.3.1 Изключения за подземните водни тела

В Западнобеломорски район не се предвиждат изключения от целите за подземните водни тела.

1.5. Определяне на цели за защитени територии

В Европейското законодателство съществуват нормативни документи на база на които част от дадено водно тяло е определено като защитена територия. Именно за тази част от водното тяло е необходимо да се определят по – специфични цели или така наречените „цели за защитени територии”. Тогава освен за гореописаните цели, към които трябва да се стремим, е необходимо да се спазват и целите за защитените територии, предвидени от законодателството на ЕС. В такъв смисъл концепцията за добро екологично състояние според ЕРДВ включва и ограничения от други нормативни документи, според които част от водното тяло е определено като защитена територия. Следвателно целите заложи за защитените територии са спазване на праговите стойности, заложи в съответната Директива на ЕС. Тези нормативни документи (Директиви) са разгледани подробно в Раздел III на Плана за управление, там са посочени и административните актове според които защитената територия е определена като такава.

- **Цели на зони за защита на питейни води:**

Съгласно чл. 7 на ЕРДВ страните членки трябва да определят защитени територии за добив на питейна вода, осигуряващи повече от 10м³ на ден или обслужващи повече от 50 човека. Целта на тези защитени територии е да се предотврати влошаване качеството и количеството на добиваната вода в съответният участък от водно тяло. Зоните за защита на водите, включват съответното водно тяло /повърхностно или подземно/, съоръженията за добив на вода и санитарно-охранителните зони, учредени около водоизточниците. Основната задача на ПУРБ е да регламентира дейностите, които могат да се извършват в пояси I, II и III на СОЗ, като по този начин гарантира, че дейностите няма да доведат до негативни последствия за водоизточника. Участък от водното тяло, попадащо в зона за

защита на водите – СОЗ (повърхностни води), задължително приемат регламентиранияте стойности на показателите в Наредба №12/18.06.2002 - за качествените изисквания към повърхностните води предназначени за питейно – битово водоснабдяване. Участък от водното тяло, попадащо в зона за защита на водите – СОЗ (подземни води), задължително приема условията, заложи в Наредба №9/16.03.2001 за качеството на водата предназначена за питейно – битово цели. Конкретните цели определени за зони за защита на водите са подробно описани в томове по отделните поречия Струма, Места и Доспат.

- ***Цели на зони определени за опазване на стопанско значими биологични водни видове***

Съгласно чл. 119а, т.4 на Закона за водите е необходимо да бъдат определени зони за опазване на стопански ценни видове риба и други водни организми, на практика обаче липсва подзаконовата нормативна база, която да регламентира критериите за обявяване на такива зони. Стопанско значими биологични водни видове не са посочени и в Доклада на Република България, съгласно чл.5 на ЕРДВ през 2005г. Критериите за същите би следвало да се определят на национално ниво, съгласно Протокол от 13.01.2004г. т. V 2, но към момента все още не са определени. Поради гореописаните факти към момента не съществуват регистри за защита на стопански значими водни биологични видове, както и не са определени съответните цели за тях.

- ***Цели на зони за къпане***

Зоните за къпане се определят по реда на Наредба № 11/25.02.2002 г. за качеството на водите за къпане (транспонирана от Директива 76/160/ЕЕС), Наредба №14 за курортните ресурси, курортните местности и курортите, Наредба № 7 за качеството на течащите повърхностни води и Заповед № РД -272/03.05.2001г. за категоризация на повърхностните води във водните обекти или в части от тях. Съгласно горецитираните нормативни документи инициативата процедурите по обявяване на зони за къпане е в правомощията на кметовете на общини, басейновите дирекции са включени в процедурата като страна изготвяща становище по намерението за обявяване. Към момента в Западнобеломорски район не са учредени зони за къпане и по тази причина не са определени цели.

- ***Цели за чувствителни зони***

Съгласно Наредба №6/09.11.2000г.- за емисионни норми за допустимото съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водните обекти (транспонирана от Директива 91/271/ЕЕС) и Заповед № РД-970/28.07.2003 на

МОСВ са определени чувствителните зони за Западнобеломорски район. Приложения списък включва седем участъка от реки и два язовира за поречието на река Струма. Според изискванията на Наредба №6, към заустваните в чувствителните зони отпадни води се прилагат допълнителни изисквания за пречистване, с цел предотвратяване еутрофикацията на водните тела разположени в тези зони. Конкретните цели за чувствителни зони са представени подробно в томовете на отделните поречия Струма, Места и Доспат.

- **Цели за уязвими зони**

Съгласно Наредба №2/11.03.2008г - за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници (транспонирана от Директива 91/676/ЕЕС) и Заповед №РД-795/10.08.2004г. на Министъра на околната среда и водите са определени уязвимите зони, в които чрез просмукване и/или оттичане водите се замърсяват с нитрати от земеделски източници. На територията на Западнобеломорски район към настоящият момент няма определени уязвими зони, по тази причина не са определени цели за тях.

- **Цели на зони определени за опазване на водни биологични видове и Натура 2000.**

Изискванията на Директива 92/43/ЕЕС и Директива 79/409/ЕЕС са транспонирани в Закона за защитените територии и Закона за биологичното разнообразие. Република България е подписала и ратифицирала множество конвенции, които важат за територията на цялата страна. Съгласно чл.3 от Закона за защитените територии е необходимо да се изгради, осигури и съхрани функционирането на система от защитени територии като част от регионалната и световната мрежа в съответствие с ратифицираните международни договори за опазване на околната среда, по които Република България е страна. Като основна задача при управлението на тези територии се поставя (чл. 4 от ЕРДВ) опазването на биологичното разнообразие в екосистемите и на естествените процеси, протичащи в тях, както и на характерни или забележителни обекти на неживата природа и пейзажи. НАТУРА 2000 е единна европейска екологична мрежа от територии със специален режим на защита изградена от държавите членки на Европейския съюз. Мрежата включва два типа защитени територии: специално защитени зони и специални консервационни зони. В настоящият План за управление са съставени регистри на защитени територии, определени с цел опазване на местообитания на видове, при които поддръжката или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за опазването им, съгласно Раздел III. Целите определени на зони за опазване на водни биологични видове и Натура 2000 са подробно описани в томове по отделните поречия Струма, Места и Доспат.

V. Списък на целите за опазване на околната среда, включително случаите при

които се налага изключения	200
1.Основна цел.....	200
1.1 Изключения за целите – отлагане на целите. Дерогации.	201
1.2Определяне на целите за повърхностните води.	201
1.3 Изключения от целите за повърхностните водни тела в Западнобеломорски район (включително карти с изключения на целите за 2015 г).	204
1.4. Определяне на целите за подземните водни тела.....	209
1.5. Определяне на цели за защитени територии	210